

Hmeljarski vestnik

Glasilo Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu

Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 6.

Žalec, dne 1. junija 1935

Leto II.

Kaj mora vsak hmeljar vedeti o peronospori?

Ta najhujši sovražnik skoro vseh naših kulturnih rastlin je prišel iz Amerike ter povzroča leto za letom neprecenljivo škodo našemu kmetovalcu, posebno vinogradniku in hmeljarju.

Peronospora prezimi v obliki zimskih trosov, ki se zbirajo in nakopičijo v jeseni na listih, trtah in plodovih, spomladi pa se pri zadostni vlagi in toploti zbuje k novemu življenju, se pomnožujejo in okužujejo mlado listje in trte, naposled celò kobule in

Zimski troši peronospore ohranijo svojo kaljivost tudi celo leto in še dalje, ako padejo na neprimerno podlago. Troši peronospore so tako lahki, da jih navaden preprih, povzročen po solnčni toploti dvigne navzgor ter se razprostrejo po vsej rastlini, najbolj pa na spodnjih straneh listov, kjer se nahajajo prav male razpoklinice, v katere se zarinejo in razvijejo v takozvane rojne ali poletne trose, ki se zopet pomnožujejo in razprostrejo še po neokuženih

1 in 2 po peronospori napadena lista — 3 kuštrovec — 4 okužene kobule — 5, 6, 7 troši.

koreniko. To svojo sposobnost pa ne zgubijo niti tedaj, ako se hmeljevina uporablja kot klaja ali nastelj za živino, ker pridejo troši potom gnoja zopet na polje, kjer nadaljujejo svoje pogubonosno delo. Zato spravlja umen hmeljar vso hmeljevino, ko dozori, skrbno na velike kupe ter jo sežge in tako uniči peronosporine trose. To delo pa morajo opravljati vsi hmeljarji, kajti en sam okužen nasad ograža vso okolico in tako uničuje vse prizadevanje umnega hmeljarja. Hmeljarsko društvo se bode pri Poljedelskem ministrstvu potegovalo za to, da bodo hmeljarji postavnim potom prisiljeni uničevati z ognjem dozorelo hmeljevino.

delih rastline. Vse to pa se izvrši le, kakor že povedano, pri zadostni vlagi in primerni toploti.

Previden hmeljar škropi torej vse svoje nasade ne le 4- do 5-krat na leto, ampak tudi po vsakem deževju. Ako bi se vsa obrambna dela zoper peronosporo izvrševala splošno, bi se dalo tega ljutega sovražnika, če že ne popolnoma uničiti, vsaj do skrajnosti omejiti.

Kako poznamo, katera hmeljska rastlina je okužena po peronospori?

Po peronospori okuženi poganjki, takozvani kuštrovci, s kratkimi sklepi ali kolenci, kažejo neko utrujenost in se ne ovijajo okoli drogov ali žic. Oku-

ženi listi se krivijo na znotraj in dobivajo značilne, strogo omejene, rjavkasto-vijoličaste lise, ki postanejo vedno večje, dokler se listi ne posuše popolnoma in odpadejo. Po peronospori okuženi cvetni nastavki oblede, postanejo trdi, se posuše in odpadejo. Sigurni znaki, da so kobule okužene po peronospori, je njihova rjavlost, ki se prične na konicah luskin ali lističev ter se širi proti vretenu. (Glej sliko!)

O obrambnih sredstvih zoper peronosporo na hmelju se je že razpravljalo v društvenem glasilu in tudi v drugih časopisih. A ker je med hmeljarji mnogo takih, ki so bili doslej gluhi za vse nauke in nasvete in ker je vsa zadeva skrajno resna in nujna, ako hočemo ohraniti hmeljarstvo kot edini vir že itak pičlih dohodkov, je nujno potrebno, da še enkrat opozorimo vse hmeljarje na nujnost obrambnega dela zoper peronosporo in sicer:

1. bodimo skrajno previdni že pri izberi sadežev za nove nasade in jih pred sajenjem razkužimo;

2. prizadevajmo si, da ne bodo mladi poganjki ležali predolgo na zemlji, ampak jih speljimo čim prej na droge ali žico;

3. uničujemo z ognjem vso dozorelo hmeljevino, vse kuštrove in vse odpadke pri obrezovanju hmeljske korenike;

4. škropimo temeljito vso hmeljsko rastlino z bakreno-apnovo ali Wackerapnovo brozgo vsaj 4- do 5-krat na leto in po vsakem deževju.

Peronospori pa otežkočimo vstop v naše nasade:

1. ako izberemo za nove nasade naše najboljše, prosto ležeče, malo proti jugu viseče njive s prodorno spodnjo plastjo, ne v bližini gozdov in močvirja;

2. ako odmerimo vrstam in sadežem primerno oddaljenost (1.50×1.50 m), da ima solnce in zrak dovolj dostopa;

3. ako napovemo vsemu plevelu srditi boj;

4. ako iztrebimo ves v bližini se nahajajoči divji hmelj in

5. ako strogo in vestno izpolnujemo navodila za gnojenje in obdelovanje nasadov, da si vzgajamo krepke in odporne rastline.

Torej vsi hmeljarji v boj zoper peronosporo!

Kako si priredimo bakreno - apnovo brozgo kot obrambno sredstvo zoper peronosporo na hmelju?

Nujno potrebno je, da škropimo hmeljske nasade štiri- do petkrat in po vsakem deževju. Prvo škropljenje, ki je zelo važno, se naj vrši meseca maja, ko rastlina dorase pol do en meter visoko, in sicer s tričetrt-odstotno brozgo. Drugo, tretje in četrto škropljenje se priredi pred in po cvetju, t. j. junija in julija z 1% brozgo. Peto škropljenje pride na vrsto po izvršenem izkobiljenju z 1½% brozgo. Za škropljenje po vsakokratnem deževju pa zadostuje 1% brozga. Za ¾% brozgo vzamemo ¾ kg bakrene galice in 1½ kg gašenega apna na 100 litrov vode, za 1% brozgo 1 kg galice in 2 kg gašenega apna, za 1½% brozgo pa 1½ kg galice in 3 kg apna na 100 litrov vode. Raztopljena galica se vliva v raztopljeno in poprej precenjeno apno — **torej plavo tekočino v**

helo in ne nasprotno! Med vlivanjem se brozga neprenehoma meša z lesenim drogom. Da z brozgo ne osmodimo listja in trte, mora biti razmerje med galico in apnom pravilno. O tem se prepričamo, ako postane v brozgo pomočeni rdeči lakmusov papir moder ali beli fenolftalinov papir rdeč. Ako se to ne zgodi, moramo previdno dodati še apna. Preobila množina apna pa zmanjšuje učinkovitost bakrene galice. Bakreno-apnovo brozga ostane le 24 ur učinkovita. Po preteku tega časa postane neporabna. **Škropimo le pri lepem, suhem vremenu, ne ob hudi vročini.** Brozga naj zadene vso rastlino, predvsem pa spodnji del listov v obliki meglenih mehurčkov in ne v obliki curkov. O množini potrebne brozge je težko kaj povedati. V Nemčiji, kjer škropijo 8- do 10-krat, se za škropljenje 1000 rastlin porabi od 500 do 1000 litrov brozge. O uporabi Wackrovega apna pa smo že razpravljali.

Ing. J. TERŽAN:

Zorenje zemlje

V čeških in nemških hmeljarskih strokovnih listih posvečajo veliko pažnjo vprašanju pravilnega obdelovanja in gnojenja zemlje v hmeljiščih v zvezi upliva podnebja, biološkega delovanja v tlu in sličnih procesov, ki vplivajo na to, da postane lahko, peščeno tlo bolj zvezno, bolj sposobno za sprejemanje vode in vpijanje hranljivih snovi, težko in mrzlo tlo pa bolj rahlo, propustno in toplo. Zemlja, ki ima takšna svojstva, rastlinam mnogo bolj prija in Nemci imenujejo vse to s skupnim imenom »Bodengare«. Ker je proces pretvarjanja, presnavljanja, razkrajjanja zemlje odvisen od nebroj zunanjih in notranjih vplivov in lastnosti tal, od njenega fizikalnega, kemičnega, mehničnega in življenjskega (biološkega) stanja, da postane tlo rodovitno in kulturno, oziroma »ugareno«, nazivamo mi Slovenci ta proces »**zorenje zemlje**«.

Zorenje zemlje povzročajo, pospešujejo ozir. ovirajo:

1. vremenske prilike: toplota, mraz, voda;
2. kemični sestav tla;
3. bakterije;
4. obdelovanje in gnojenje.

Če je vse to v pravem razmerju zastopano in potekajo omenjeni pojavi ugodno, potem dobiva zemlja take lastnosti, ki so za razvoj kulturnih rastlin najugodnejše. Zemlja zori!

Zorenje zemlje pospešujemo s smotrenim obdelovanjem in gnojenjem, kot sem že uvodoma omenil. Smotreno gnojenje in obdelovanje zemlje pa je za hmelj od velike važnosti, ker je hmelj ona rastlina, ki je zelo občutljiva in se vsako nesmotreno obdelovanje in gnojenje pokaže v slabši kakovosti in višini pridelka.

S plugom, brano in kultivatrom rahlamo zemljo, da ima zrak lažji dostop vanjo. Z gnojenjem dovajamo hranive snovi. Z umetnimi gnojili dovajamo samo mineralne snovi, s hlevskim gnojem pa poleg mineralnih še humus.

Humus ali črnico tvorijo v kulturni zemlji večinoma rastlinski ostanki, ki smo jih s hlevskim gnojem in kompostom spravili v zemljo. Humus se vsled

prilnenja in deloma vsled gnilobe čim dalje bolj razkaja, tako da sčasoma izgine. Zemlja postane od humusa temna in se vsled tega lažje segreje. Humus pa učinkuje tudi v tem smislu, da dela peščeno zemljo bolj zvezno, težko glinasto pa bolj rahlo in propustno. Zaradi teh dobrih lastnosti humusa, moramo gnojiti redno vsako 2.—3. leto s hlevskim gnojem ali kompostom, ker drugače ostane zemlja brez humusa, kar gre na račun rodovitnosti. (Konec prih.)

Škropljenje z Wackerapnovo brozgo zoper peronosporo

Hmeljarsko društvo naznanja svojim članom, da priredi pri ugodnem vremenu v ponedeljek, dne 3. junija t. l. predpoldne ob **osmih** škropljenje z Wackerapnovo brozgo in sicer v hmeljskem nasadu, ki je na križišču banovinske ceste v Griže in državne železnice — torej v neposredni bližini kolodvora v Žalcu. Interesenti vljudno vabljeni.

Stanje hmeljskih nasadov in tržna poročila

Žalec. V mesecu maju je bilo na našem hmeljskem tržišču le malo zaključkov pri nižjih cenah, ker je ostal neprodan le še hmelj slabše kakovosti. Kupovalo se je po cenah Din 17.— do Din 25.— za 1 kg. Zaloge letnika 1934 so se skrčile na circa 380 kvintalov.

HMELJARIJI

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine pri jugoslovanski zavarovalni banki

Proti koncu meseca se je začela hmeljska rastlina vsled ugodnejšega vremena vidno popravljati in je dosegla ponekod že 1 do 2 m višine, drugod pa se napeljava na droge. Vrši se že tudi prvo škropljenje, za katero vlada splošno zanimanje med hmeljarji, kar dokazuje, da je večina hmeljarjev vendar uvidela, da je treba peronosporo z vso energijo zatirati potom škropljenja.

Čehoslovaška, Žatec. V zadnjem času je bilo sklenjenih na žateškem hmeljskem trgu nekaj kupčij po znižanih cenah od Kč 1.650.— do Kč 1.700.— za 50 kg (Din 61.— do Din 63.— za 1 kg). Zaloge letnika 1934 se cenijo še na 2.000 kvintalov.

Vsled hladnega vremena je hmeljska rastlina v rasti zaostala in po večini še ni napeljana na droge oz. žico. Zadnje dni pa je nastopilo ugodnejše vreme in se rastlina vidno popravlja v rasti.

Na ostalih evropskih in ameriških hmeljskih tržiščih so cene nekoliko popustile. Zaloge letnika 1934 so povsodi neznatne. Hmeljska rastlina pa je v razvoju napram drugim letom zaostala v rasti za tri tedne.

Čuvajmo Jugoslavijo!

SLAVIJI

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
Podružnice v vseh glavnih mestih države
Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš
glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Pomagajte hmelju v rasti, da pride čimprej na vrh drogov

Gnojite s 16% apneno sečnino

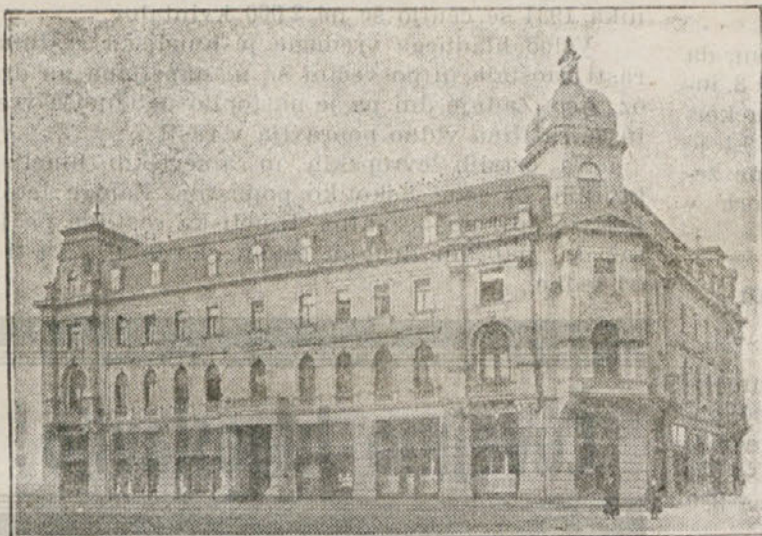
N A R O Č A J T E P R I

Tvornici za dušik - Ruše ali pri Skladišču

Kmetijske družbe v Celju in pri g. J. Krašovcu, trgovcu v Žalcu

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varost in ugo dno
obrestovaje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna
semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva
za pokončavanje škodljivcev na drevju in
hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kme-
tijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske
potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimilijana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte

Izdaja Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino, predsednik Rudolf Lorber, župan v Žalcu. — Za uredništvo odgovarja:
Petriček Anton, nadučitelj v p. v Žalcu. — Tiska Zvezna tiskarna v Celju: predstavnik Milan Četina v Celju.